

Redacția și administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL” Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NAȚIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:

MĂRTI, JOI și SĂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordă conform tarifului.

Cu număr singuratic 10 bani.

Lugoj, 3/16 Martie 1905.

Pare, că mișcarea electorală a Românilor a supărat mai mult pe... *Sașii din Ardeal*. Știrile ce sosesc mai ales dela Sibiiu, ne tradează că Sașii stau gata a deschide o luptă politică înverșunată contra Românilor.

La ultima congregațiune a comitatului Sibiiu — comitat condus de Sași, deși majoritatea populațiunii o constituie Românii — s'au ales presidenții și membrii comisiunilor pentru verificarea listelor de alegători și — precum ne spune «Tel. rom.» — Sașii, cu abatere dela praxa de până acum, au ales și pentru cercurile românești, contrar cererii Românilor, numai Sași, deși Românii n'au reclamat — cecece erau în drept să facă — pentru sine mai multe locuri decât în trecut, ci numai susținerea raportului de până acum, sancționat așa zicând prin uz și prin o înțelegere tacită între Români și Sași, înțelegere dictată de prudența politică pentru a evita frecările dintre Români și Sași, cari în ultima analiză sunt deopotrivă oprimați de sistemul politic al actualului regim din Ungaria.

Trebue să regretăm nemărginit această atitudine ostilă a Sașilor față de Români, căci pe lângă multele lupte înverșunate, cari au avut loc în trecut între Români și Sașii așa zisului «fund regiu», și pe lângă toate disensiunile din prezent, tre-

bue să ținem la ideea cooperării politice a Românilor cu Sașii, precum și cu toate popoarele nemaghiare ale țării pentru a restabili în Ungaria domnia echității naționale față de toate popoarele.

E vorbă veche: «inter duos litigantes... tertius gaudet», care «tertius» este în cazul prezent politica șovinistă de maghiarizare forțată. Acest «tertius» numai câștigă poate din frecările naționale dintre Români și Sași.

Știm prea bine, că între punctele de vedere ale politicii românești și săsești este mare deosebire. Sașii au beneficiat în trecut, ca oaspeți veniți în țeară la expresia invitare a Regilor ungari, de mari și extraordinare privilegii. Și politica Sașilor tinde și astăzi încă la posibila restabilire a acestor privilegii. Ei sunt gata a sprijini fără scrupul pe toate terețele heghemonia artificială a șovinismului susținut prin transacția dela 1867, dacă în schimb li-se asigură loraceeași heghemonie asupra Românilor de pe teritoriul «fundului regiu» de odinioară.

Ei nu caută să elupte alături cu noi egala îndreptățire națională, căci — de sine înțeles — realizată odată această egală îndreptățire pe teritoriul locuit de Sași, trebue aceștia să renunțe în multe privințe la puterea de care dispun astăzi. Stăpânind d. e. în comitatul Sibiiului egala îndreptățire, este firesc, că dacă nici nu

va trece deodată conducerea comitatului în mâna Românilor, totuși vor trebui să împartă conducerea cu Românii. Și Sașii nu dau bucurosi puterea din mână.

E și de înțeles, dacă — beneficiând și astăzi de simulacrul unor privilegii — caută să-și apere Sașii poziția ce au ocupat-o, căci deținerea puterii este pentru apărarea naționalității săsești mai decizivă, decât pentru Români, a căror existență națională nu este legată în așa măsură de deținerea puterii publice. Românii și-au știut apăra individualitatea națională și pe vremea, când n'aveau nici un drept înscris în legile țării și când legislația țării tindea direct la extirparea poporului nostru, considerat numai ca «tolerat» în țeară.

Dar nu este de înțeles, dacă iau Sașii o poziție ostilă față de Români, căci nu privilegiilor din trecut și nici micilor chilipiruri de astăzi, ci exclusiv numai Românilor au să mulțămescă Sașii, dacă mai există ca individualitate națională încheșată și cu puterea de a rezista puhoiului cutropitor al maghiarizării.

Dacă și-ar înțelege Sașii bine interesele lor de existență, ar trebui să înțeleagă, că *Românii sunt o conditio sine qua non a existenței poporului săsesc*.

Sașii din «fundul regiu» și peste tot Sașii din Ardeal sunt numai o fărâmiătură a poporului german din Ungaria și totuși din punct de vedere, căci spargerea s'a întâmplat eri».

«Eri? Imposibil! Ar fi trebuit de eri până azi să aud ceva! Unde să fi și spart ei?».

«De unde să știu eu asta? Se vorbește totuși în vecinătate, că spargerea s'a întâmplat la un consilier».

«La un consilier? Aici locuște numai unul și anume chiar lângă mine. Drept, că eri n'a fost acasă, dar eu am vizitat înainte de culcare ușile și ferestrele, și am aflat totul în ordine».

«Asta se poate, dar spargerea s'a întâmplat noaptea; te înșeli, amice, vino cu mine, să întrebăm pe consilierul».

Ambii merg la consilier și află, că el când a venit acasă, a găsit ușa deschisă și a observat și puțină disordine, care trădă că aici a fost cineva și a căutat ceva, dar el totuși n'are nici o bănuială.

Ei se depărtează satisfăcuți, dar totuși păzitorul de noapte vrea să ajungă la un rezultat și se decide să purceadă mai energic.

«Așadară tu n'ai văzut hoții?».

«Ți-am spus odată tot ce știu».

«Dar tu trebue că ai văzut hoții, căci ei au dat și o pușcătură».

«O pușcătură! Pușcătura am dat-o chiar eu, pentru că aseară, când mi-am curățit revolverul, n'am fost cu destulă băgare de seamă și mulțămesc lui Allah, că nu s'a întâmplat nici o nefericire».

«Ce-ai spus tu, amice, despre ne-precauțiunea ta, nu ți-o pot crede».

«Nu crezi? Ear e bine! De-au fost deci hoții aici și pușcătura mea inci-

dere național numai Sașii se mai țin cât de cât; partea covârșitoare a poporului german din Ungaria se înneacă văzând cu ochii în apele șovinismului.

Să fie sare Sașii mai rezistenți dela fire, decât Țipserii sau Șvabii?! Vorbă să fie! Dar Sașii din Ardeal sunt închiși față de Maghiari prin un inel impenetrabil de Români, încât — mai ales pe «fundul regiu» — nu s'a putut vâri Maghiarul nici de sămânță între Sași.

Zidul de Români apăra pe Sași de maghiarizare. Unde lipsește acest zid, sunt Sașii perduți. Acolo nici nu mai prea cutează să spună, că sunt Sași. Atât de puțin rezistenți sunt față de puterea cutropitoare a maghiarizării în sentimente și chiar în limbă.

De aceea nu înțelegem cum de Sașii, orbiți de campania electorală a Românilor, se năpustesc acum cu atâta dușmănie asupra Românilor, căci dacă le succede să spargă zidul român care-i împresoară, își sapă groapa proprie.

Și e de mirat, că Sasul, a cărui «prudență și circumspecțiune» a devenit proverbială, nu înțelege că lucrează contra interesului său bine înțeles, când se face pe față și fără rezervă agentul politicii de stat față de Români.

Nu-i vorbă, prin această atitudine a Sașilor pierdem și noi mult, căci dăm de dușman acolo unde ar trebui să căutăm aliat firesc,

dentală i-a alungat, cu atât mai bine. Ce mai vrei?».

Păzitorul de noapte vede, că nu poate răsbî cu viclenia portarului, și fiind convins, că chiar portarul a luat săculețul cu bani și nu vrea să-l lase lui, se decide să-i toarne portarului vin curat în pahar, gândindu-se, că mai bine va fi să împartă banii tustatru, decât să nu capete el nimic.

«Ascultă, amice, vreau să-ți spun ceva! Știu sigur, că eri a spart cineva locuința consilierului. Hoții însă comiseră deja mai înainte un jaf și furaseră un sac cu bani. În frica lor de pușcătura ta însă, au lăsat totul baltă și au fugit. Tu trebue c'ai aflat banii și i-ai ținut pe seama ta».

«Așa! Asta'mi spui tu? Dar de unde știi tu așa de sigur, că a fost comisă aici o spargere, după ce nimeni n'a făcut nici o arătare? Cine ți-a spus ție despre spargerea de mai înainte? Ha?».

«Eu o știu asta chiar dela hoții. Nu fii prost, scoate banii și a patra parte va fi a ta».

«Tu cutezi să-mi faci astfel de ofertă? Tu, care ai să grijesti de siguranța publică? Amice, îți perzi oficiul, pentru că eu mă duc în grabă să fac arătare».

«Pentru Dumnezeu! Doar nu te vei pune să-mi iai pânea de toate zilele? Ce ți-am spus, a fost numai o glumă, te-am pus numai la probă! Tu ai stat la probă, amice, rămâi sănătos!».

«O, așa de iute nu-mi vei scăpa din mâni! Chiar tu ai spus, că ești în înțelegere cu hoții, și despre aceasta fac arătare».

FOIȚA „DRAPELULUI”

Să vreau...

De Milo Rodenco.

Foiță originală a «Drapelului».

Să vreau?! Zădarnică-i voința.
Nu tulbură a ei adâncuri,
N'o ispită! Târzie floare
E'n al vieții drum căința!
«Când vrei, poți tot!». Da, tot se poate,
De vreau. Ridic din temelie
Și'n pulbere preface chiar stânca,
Și'nving eu unul singur gloate.
Și-o lume n'treagă sum în stare
Să farmec, și o fac să uite
Tot ce-a iubit ea mai înainte
Și să urmeze-a mea cărare,
De vreau! Eu pot să'nspir viață,
Pot invocă din nou schinteia
În ochiul dejă stins. Și morții
Pot să-i privesc rizând în față
De vreau! Eu pot constringe firea
Pot sugrumă ori-ce simțire,
Și pot creea amor, durere,
Pot chiar să'ncerc dumnezeirea
De vreau!

Și-un strop de fericire,
O fărâmițură cât de mică,
Nu pot constringe să-și reverse
În cale-mi slaba-i licărire...
De vreau!

La ce atunci voința?
Nu tulbură a ei adâncuri,
N'o ispită! Târzie floare
E'n al vieții drum căința!...

Tablouri culturale din Orient.

== Traducere pentru «Drapelul». ==

De Gero.

II. Siguranța publică.

Doi ortaci, hoți pedepsiți de multe ori, jefuesc locuința unui zaraf, care eră dus de-acasă, fură un săculeț cu diferite monede și merg mai departe.

Pe drum însă li-se ofere ocaziunea unei noi spargerii: ei pun săculețul cu bani pe o măsuță și se apucă de lucru. Dar în munca lor nu pot suprimă un mic sgomot, prin ce portarul casei se deșteaptă și înarmat cu un revolver apare la fața locului, sloboade un glonț asupra celor 2 hoți, cari o iau imediat la fugă și în frica și perplexitatea lor uită și săculețul cu bani.

De săculețul le-a părut foarte rău și astfel se decid să câștige încrederea păzitorului de noapte, care aveă datorița să se îngrijească de siguranța acestui suburbii, și mai bine să împartă prada între ei trei, decât să o lase unuia singur și să rămână eu mâna goală. Zis și făcut. Vrednicul păzitor de noapte se învoește, merge la casa cu pricina, chiamă pe portarul și începe cu el următoarea conversație:

«Amice, la tine au spart hoții casa!».

«La mine? Nici nu știam asta».

«Chiar la tine nu, dar în casă».

«Așa! Atunci vino și ajută-mi să-i prind».

«Bine, amice, dar acum e prea

dar negreșit că pierderea mai mare va fi pe partea Sașilor

Să nu creadă războinicii stăpâni ai administrației comitatului Sibiu, că actuala politică de stat le va face concesii importante naționale în schimb pentru urgia cu care se năpustesc ei asupra Românilor. Nu!

Politica de stat așteaptă numai momentul ca să înghită pe Sași, cum a înghițit deja pe ceilalți Germani ai Ungariei.

Și așa se vede, că Sașii conduși de ură față de Români, preferă mai bine să se desființeze pe sine, numai să strice Românilor, decât să fie echitabili față de Români și prin aceasta să-și asigure existența proprie națională.

Regretăm nemărginit această orbire a politicii săsești, dar nu noi, ci Sașii se vor căi pentru urmările inevitabile.

Situația politică în Ungaria este staționară. Se svonește că Maj. Sa conzultă de prezent «eventualele» concesii militare cu șefii armatei comune. Ziarele din Budapesta de ieri signalează că pe mâne, Vineri, va fi de nou chemat contele Iuliu Andrássy la Maj. Sa. Totodată se vestește, că Dr. Wekerle ar fi elaborat un program de guvernament, care are șanse de a fi acceptat și de Maj. Sa și este apt a formă și cheagul unei majorități parlamentare. Detaliile acestui program nu sunt cunoscute, dar elementele mai radicale ale partidului kossuthist bat deja acum alarmă contra acestui program, despre care spun că vrea să îngroape prin «formule» postulatele principale ale poporului maghiar.

Constituirea Corpurilor legiuitoare române. În ședințele lor de Vineri s'au constituit Camera și Senatul român. President al camerei a fost ales Grigore Triandafil, vice-presidenți Toma Cămărășescu, Barbu Păltineanu, C. Cantacuzino și D. Nenișescu, secretari 8, chestori 4. President al Senatului a fost ales Const. Boerescu, vice-presidenți Dr. C. Istrati, Ghica-Deleni, N. Economu și T. Văcărescu, secretari 8, chestori 4.

«Spune-mi amice, ce să fac, ca să te conving? Zău, prietino, n'am spus nimic în serios!».

«Fost-a lucru serios sau nu, rămâne suspect, și despre asta fac arătare».

«Aibi milă de mine, prietino. Nu mă face să-mi perd pâinea de toate zilele, și eu îți voi fi recunoscător».

«Ah, ce recunoștință!? Cum vrei să-mi ariți recunoștința ta?».

«Vrei bani?».

«Bine, dă-mi!».

«Da, îți dau, dar tu trebuie să taci!».

«Dacă tu zici, amice, voiu tăcea».

«Eacă'ți dau 20 piastri!».

«Bine, primesc banii, dar tac numai atunci, dacă-mi dai în toată luna 20 piastri. Rămâi cu bine!».

El lăsă singur pe păzitorul de noapte prins în cursă. Acesta se reînnoarse fără rezultat la hoți, cari — văzând că nu mai vine — gândiau despre el, că a împărțit cu portarul banii și cărora tot el a trebuit să le recomande tăcerea. Și astfel hoții și păzitorul erau cei păcăliți, ear onestul portar ridea în pumni de ei.

III. Justiția.

La o turcoaică fusese comisă o spargere. Deoarece bărbatul ei era dus la lucru în Asia-mică la zidirea unui tren oriental, trebuî turcoaică să facă ea însăși arătare.

Politia reușește imediat să pună

Revoluția în Rusia.

— Studiu original —

De Dr. T. V.

PARIS, Martie 1905.

IV.

Despotismul birocrat.

Principiile birocrăției ruse sunt greu de stabilit fiind mai mult un rezultat natural decât un program al politicii ei. Le-am putea rezuma în aforisma citată: «Munca e oprită». Puterea neresponsabilă a angajaților e incompatibilă cu manifestarea energiei unui individ afară din castul birocrăției. Energia în forma ei colectivă sau individuală ocupă locul activității naționale, al apărării demnității omenești, al eforturilor economice și al aspirațiilor intelectuale. Deci birocrăția spre a-și putea menține omnipotența, e silită a paraliza orice activitate independentă, ea se nizește de a centraliza în viața ei proprie viața națională a diferitelor rase și popoare, cari formează masele supușilor Țarului, îi trebuie Panslavism și Panrusism. Popoarele din Occident li-e greu a pricepe acest proces, căci astfel de regime ele numai din istorie mai cunosc. Nouă însă ni-e lucru ușor, căci întregul sistem actual de guvernare e susținut prin o droaie de birocrati, cari susținând aderența la faimoasa idee de stat, exploatează totul spre a ajunge scopurilor lor personale. Popoarele din Apus sunt incapabile de a înțelege existența pedecilor manifestării energiei individuale. Că nu mă înșel, când afirm aceasta, 'mi-e dovadă părerea lor despre despotismul birocrat rus. Ele consideră birocrăția rusă de incapabilă de planuri de acțiune politică sistematică, ele consideră birocrăția rusă constătătoare din un număr mare de indivizi independenți, fiecare lucrând contra rivalilor sei. Ele consideră birocrăția rusă ca cel mai eclatant exemplu al anarhiei, de un «bellum omnium contra omnes». Superfluu de a demonstra cetitorilor «Drapelului» falzitatea acestor presupuneri. Birocrăția rusă e organizată în adevărate bande de conspiratori și în grupuri compacte de ariviști, cari formează o adevărată oligarhie.

Ea nu admite nici o rezistență din considerațiuni morale, vrea mai bucurosi arbitri decât dreptatea. Ea controlează activitatea economică spre a putea aduna însăși averi și spre a împedea ridicarea unei noi puteri, organizează deci, după cum vom vedea și mai la vale, pauperismul. Se teme

mâna pe hoț, la care s'au găsit în prima linie 3 castroane de aramă furate.

Femeia e chemată la judecătorie, unde judecătorii o așteaptă fumând țigarete și șezând pe scaune sau pe bănci, iar în mână țineau hârtie și ceruză și din când în când scriau ținând hârtia pe palmă.

«Așadară cineva ți-a spart casa, mătușico?» o întrebă judecătorul.

«Da, stimate Domnule!».

«Obiectele furate sunt aceste, cari le vezi aici?»

«Da, Domnule!».

«N'ai văzut pe hoțul?»

«Nu, Domnule!».

«Nici n'ai bănuială asupra cuiva?»

«Nu, Domnule!».

«Bine! Tu crezi așadară, că obiectele, ce le vezi aici, sunt ale tale? Dovește asta!»

«Dar, Domnule, cum pot eu dovedi? Eu pot numai să zic, că aceste sunt de bună samă ale mele.»

«Dar, ar putea să zică ori și cine, că's ale lui. N'ai nici un semn pe obiectele tale?»

«Nu, Domnule, de unde știam eu, că va veni cineva să mi-le fure.»

«Dar, atunci e greu de tot, mătușico. N'ai martori?»

«N'am, Domnule! Bărbatul meu nu-i aici, e la lucru în Asia-mică, el ar putea fi martor, dar nu știu când se va rentoarce și nici unde este acum; copii încă n'avem și cu vecinele nu mă întâlnesc de loc.»

de învățământul poporal și de învățarea adevărului, căci simte, că ideile moderne sunt condamnarea ei, ea organizează prin urmare ignoranța. Cele patru arme ale birocrăției ruse, cele patru crime, cari provoacă azi o reacțiune, sunt naționalismul, anarhia legală, pauperismul și ignoranța.

Oligarhia aceasta constă din 3 grupuri: poliția, armata și marina, marii duci, cari au acaparat întreaga putere și au paralizat chiar și pe Țar însuși. La cel mai preponderant rol a fost ajuns grupul al doilea format la a doua școală militară din Moscova din vreo zece tineri, grupul așa numit moscovit, care guvernează azi Rusia. Numai Witte, Kuropatkin și Giers nu aparțin acestui grup. Neavând intenția de a mă ocupa aici cu persoane, ci numai cu procesul politic, nu mă pot dimiti în istoria intrigelor grupului moscovit contra acestor trei bărbați. Witte, deși însuși birocrat, dar bărbat cu concepții mai largi, și-a făcut de datorință dezvoltarea economică a Rusiei, intențiile lui au fost însă contrariate prin interesele opuse ale lui Plehwe. Aici aflăm noi cheia problemei revoluției actuale. Witte, reprezentantul prosperității economice, și Plehwe, reprezentantul expansiunii imperialiste: aici aflăm explicarea inconsecuenței politicii ruse. Witte se nizuia a distrage pe Țarul dela expansiunea asiatică spre o politică de infiltrație economică, care însă eră imposibilă fără o dezvoltare a clasei de mijloc, periculoase despotismului birocrat.

Grupul moscovit în frunte cu Plehwe a învins, iar Witte a căzut în disgrăție. Grupul moscovit a pus numai decât în acțiune planul seu de cucerire militară, cu mult mai folositor grupului, și spre a împedea orice reformă devenită din ce în ce mai reclamată în țară. Țin a accentua, că prosperarea acestei camarii a fost favorizată și prin Țarul Alexandru III, crescut însuși pentru cariera birocrată și care nu cunoștea altă administrație decât cea automată, exchizând orice participare a supușilor în administrarea țerii.

Dela sate...

Dacă se zice, că evoluțiunea culturală la noi a mers cu pași aripați, atunci lumina răspândită de școalele confesionale ale Românilor a fost și este călăuză tuturor progreselor noastre naționale.

Școala... Biserica! Sfinte foculare, ce cu a lor căldură străbat mai adânc, la rădăcina trunchiosului nostru popor. Prin căldura lor nutrindu-se, resar odrasle, se ramifică, și învățându-se stau cu vigoarea cedrilor, pe lângă cari încă multe viscole înzadar se sbat spre a-i înfrânge.

«Atunci, mătușico, e greu. Tu n'ai semne, n'ai martori, n'ai pe nimenea, care ar putea jură, că obiectele sunt ale tale. Cum pot deci să te cred?»

«Allah să'ți lumineze mintea, D-ta vei află de sigur un mijloc de a'mi înapoiă lucrurile mele.»

Judecătorul tace, fumează, în fine se scoală și întreabă:

«Dar spune-mi, n'ai avut coperișe pe castroanele tale?»

«Cum să nu fi avut, Domnule? Dar coperișele nu le-a dus hoțul cu sine.»

«Nu le-a dus? Atunci iată că avem o dovadă. Adu coperișele încoaci și dacă se potrivește pe castroane, atunci poate că's ale tale castroanele.»

Turcoica aleargă acasă, aduce coperișele, ele se potrivește.

«Mașallah, se potrivește! Dar și coperișele sunt ale tale? Nu le-ai împurmat de undeva sau nu le-ai cumpărat de undeva acum, după ce ai văzut castroanele?»

«Allah să'ți erte, Domnule, acest cuget păcătos. Sunt ale mele.»

«Bine, dar asta trebuie să o dovedești mai întâiu, mătușico! Gândește-te bine și dacă poți dovedi, vino și ia-ți lucrurile.»

• Cu toată vorba aceasta lămurită, turcoica n'a priceput pe judecătorul și astfel nu putem ști, că oare și-a primit castroanele, sau nu.

Cu ce pază trebuie să fim, la întereșele astor puternici factori, în viața poporului nostru? Cu ce dragoste să fim, când invidia viclenilor dușmani, ar vrea dripirea... ba moartea lor, căci în toate sbuciumările, ei nu au ajuns să aibă și sfinte foculare, cum avem noi?

Te poți convinge de ast adevăr, trecând prin comune mari, cu diferite școale. La ei zidiri moderne, clase separate, învățători cu salare bunișoare. La Români, o căsuță șubredă, cu o odaie plină de copii, împărțiți în clase, după specialul normativ.

La ei întregul spor e a cetii, scrie și vorbi ungurește. La noi? Poi Doamne! Cine să nu știe cum de împovărat e învățătorul confesional?

Apoi afară de școală, are încă multe îndatoriri față de consăteni și afacerile obștești...

Și cu toate acestea, salarul lui e mic, adese foarte neregulat.

La aste se gândiră mulți atunci, când întregul comitet parohial, cu mulți fruntași ai sinodului din Beciche-retul-mic, com. Timiș — se adunară la școala lor unde învățătorul Ioan Giuchiciu, nou ales în Bobda, predă actele școlare, și biblioteca de el înființată.

Își luă rămas bun zelesul învățător, dela școlarii sei, cari în doi ani și jumătate făcuseră progrese atât de laudabile, cum avea comună numai sub istorica epocă a marelui seu fiu Cichindeal va fi avut. Căci de atunci greu întunerice a venit. Români Becicheretului-mic despărțiți de Sârbi, au gemut, șiruiți fiind între comunele «amesteate», pe cari unii le numiau «desmoștenite».

Preotul ales, nu funcționează, nici nu locuște în comună. Administrator e părintele Mihai Magda.

Foarte impresionante au fost cuvintele dlui învățător către membrii comunei. Oameni bătrâni își ștergeau lacrimile. Un cântec întonară școlarii, dar și aici plânsul fu covârșitor.

Dimineața unei frumoase zile de Mărțișor, cu alaiul întregii tinerimi pleacă dl învățător Ioan Giuchiciu spre Bobda, binecuvântat din inimă, pentru tot ce din a sa minte, din a sa însuflețire cu ei a împărțit!

Iată misiunea învățătorului confesional: din magazinul minții și al sufletului, să împartă tuturor!

Și astfel de jertfe numai bunul Dumnezeu poate răsplăti!

Bănățeanul drumar.

Răsboiul ruso-iaponez.

Prada.

La 11 Martie Iaponezii au luat dela Ruși 20 steaguri, 60 tunuri, 60000 puști, 150 cară pentru munițiune, 1000 vagoane, 200000 gloanțe de tun, 25 milioane patroane, 15000 măsurii de bucate, 55000 măsurii de nutreț, 45 mile șine de căi ferate, 2000 cai, 1000 cară cu vestminte, 1 milion de porțiuni de pâne, 70000 tone material de ars, 60 tone fân, numeroase vite, corturi, instrumente, drot, stâlpi de telegraf, paturi, etc.

Conform telegramelor oficiale rusești, armata rusă a pierdut în luptele dela Mukden peste 500 tunuri.

Datele aceste nu s'insă definitive. De sigur pierderile sunt mult mai mari.

Perderile.

Conform ultimelor telegrame oficiale iaponeze pierderile Rușilor sunt de 176000 oameni, între cari 50000 prizonieri. Mareșalul Oyama anunță, că Rușii au fost bătuti total; în continuu se predau trupe rusești Iaponezilor. Între prizonierii ruși se află și generalul Nachnow.

Kuropatkin anunță, că din 28 Februarie până la 11 Martie au fost transportați spre Tieling 1190 ofițeri și 46391 soldați ruși răniți.

Perderile Iaponezilor sunt 41000 oameni. Între răniții iaponezi se află și generalii Mayada și Imbaschi.

Urmărirea.

Iaponezii urmăresc cu energie armata rusă ce se retrage spre Tieling

și-i cauzează pierderi enorme. Spre Vest dela Mukden au fost impresurate două diviziuni rusești. Ambele diviziuni au fost nimicite aproape total. Grupe de 100—100 Ruși s'au predat în continuu Iaponezilor.

Meritul cel mai mare la victoria japoneză l-a avut generalul Nogi, care a contribuit la grabnica ocupațiune a Mukdenului. Oamenii lui Nogi zice, că în comparație cu Port-Arthur, luptele dela Mukden au fost niște manevre simple, ca în timp de pace.

La 13 Martie o diviziune japoneză s'a năpustit asupra mai multor regimente rusești, ce se retrăgeau spre Tieling. După luptă strașnică, s'au predat 4000 Ruși cu 10 tunuri. Pierderile Iaponezilor în această luptă pe viață și pe moarte sunt abia 100 oameni.

Demisiunea lui Kuropatkin.

Generalissimul armatei rusești, Kuropatkin a rugat pe Țarul să-l absoalve dela comanda armatei rusești, pentru că a slăbit total în privința corporală și spirituală.

Consiliul de războiu va încredința comanda supremă în Mangiuria marelui duce Nicolae Nicolaevici. Totodată a fost decisă mobilizarea a celor 10 corpuri noi de armată.

Informațiuni.

† Georgiu Lazar, avocat în Arad, deputat congressional și sinodal, asesor consistorial, membru fondator al Federațiunii Latine, membru fondator al Asociațiunii arădane pentru literatura și cultura poporului român, membru fondator al Astrei, membru fondator al Societății pentru crearea unui fond de teatru român și fondatorul fundațiunii «George Lazaru și soția Hermina», și-a dat Luni în 13 Martie n. nobilul seu suflet în mâinile Creatorului după o boală grea și îndelungată, provăzută cu sfintele Taine, în etate de 53 de ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct au fost astrucate la 15 Martie n. la Arad în «cimiterul de sus». Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

† Episcopul rom. cat. Meszlényi Gyula din Sătmar a încetat Marți seara din viață în etate de 73 ani. Pentru institutele filantropice din Sătmar a testat peste un milion coroane.

Statuă lui Andrei Șaguna. Sculptorul român Const. Bălăcescu, autorul statuei Mireoa Voevod (din Tulcea), a lui Tudor Vladimirescu (din T.-Jiu) etc., a fost însărcinat să studieze chestiunea ridicării statuei lui Șaguna și să prezinte un plan.

Adunarea generală ordinară a Reprezentanței orașului Lugoj va avea loc Joi în 23 Martie n. a. c. d. m. la orele 3. Ordinea zilei o vom aduce în urm-ul viitor.

Populațiunea României. Conform datelor serviciului general statistic al ministeriului de domenii, populațiunea României a trecut cu ziua de 1 Ianuarie 1905 peste 6 milioane locuitori, între cari peste 5% milioane sunt Români.

DI Victor Tordășianu ne roagă să vestim pe cei interesați, că în urma neînțelegerilor, ivite între dânsul și între presedintele «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu», dl Dem. Comșa, nevoit a fost, acum pentru a-3-a oară a abdice din postul de secretar, pe care timp de 15 ani l-a purtat la numita Reuniune. DI Tordășianu, mulțămind obștei noastre pentru încrederea ce i-a dat, o roagă totodată a fi cu aceiași încredere față de urmașul seu, ca astfel Reuniunea agricolă folositoare să ne fie nouă tuturor.

Alegere de medic cercual. DI Dr. George Stoian, medic asistent la spitalul Rokus din Budapesta, a fost ales cu unanimitate medic cercual în Ilvamar (com. Bistrița-Năsăud).

Scufundarea vaporului «Francisc Iosif». În anul trecut s'a scufundat vaporul «Francisc Iosif» al societății ungare de navigațiune. Această catastrofă a dat ansă la un proces contra statului

român pe motiv, că vaporul român «Radu Negru» a cauzat scufundarea. Curtea de apel din Galați a condamnat pe ministerul român de lucrări publice la solvirea de 419.056 franci despăgubire societății ungare de navigațiune. Sentința a fost apelată la curtea de cassatie. Pertractarea procesului la curtea de cassatie va avea loc în 22 Mai.

Probarea nouilor tunuri cu tragere repede. O comisie militară, în frunte cu generalul de corp Lobkowitz, a făcut în apropiere de Veszprém probe cu noile tunuri de tir rapid, ce vor fi introduse în armata austro-ungară. Comisia a constatat unanim nu numai că tunurile sunt excelente, ci și că tunurile acestea sunt cele mai bune. Tunurile noi întrec ori-ce așteptare în privința ușurinței, a solidității, a preciziei și a siguranței de pușcat în depărtare de 6 kilometri. La pușcăturile de probă a luat parte și arhiducele Fridric.

Principele Ferdinand conducător de locomotivă. Cea mai plăcută ocupațiune a principelui Ferdinand al Bulgariei este conducerea locomotivei unui tren. Când principele a venit zilele trecute dela Londra la Paris, s'a îmbrăcat în haină de muncitor și a condus el însuși locomotiva trenului dela stația Abbeville până la Paris. Agenția bulgară din Paris abia l-a cunoscut la gară pe domnitorul Bulgariei.

Foc mare în palatul presidial al Bucovinei. În noaptea de Vineri spre Sâmbătă a izbucnit foc în palatul presidial din Cernăuți. Focul a luat dimensiuni mari. Coperișul și o parte din etagiul al doilea a ars. Multe acte și documente au devenit scrum și cenușe. Presidentul Bucovinei cavalier de Bleyleben s'a mutat cu familia la un otel.

Foamete în Spania. În urma secetei continue domnește mare foamete în provincia Andalusia din Spania. În multe locuri recolta e nimicită. Lucrările agronomice sunt sistate din cauza, că pământul a devenit tare ca peatra. Zeci de mii de muncitori sunt fără pâine și în plină mizerie. În multe locuri s'au întâmpnat turburări serioase din partea locuitorilor flămânzi. Guvernul a încuviințat mai multe milioane pentru lucrări publice.

Serate de-ale meseriașilor români. La 23 Februarie și-a ținut Reuniunea socialilor români din Sibiiu a doua serată literară în anul prezent, care serată a constat mai ales din declamațiuni de poezii alese.

Generali turci fugari. Doi generali turci, aghitanți ai Sultanului, Ahmed Șefket și frate-seu Riza Pașa, apoi cumnatul acestora, camerierul Aarif Bey au fugit fără veste din Constantinopol. Cauza fugii e temerea de persecuțiuni din partea celorlalți dignitari supremi ai Turciei. Nu de mult s'a întâmpnat, că șeful poliției secrete, Fehim Pașa a pus omenii să bată cu biciul pe generalul Riza Pașa. Iși poate din aceasta închipui oricine, ce stări anarhice domnesc la Constantinopol. Poliția caută acum febril pe cei 3 dignitari fugari și a arestat sumedenie de persoane. Probabil fugarii sunt pe drum spre Egipt.

Explozia bombei de dinamită în Petersburg. Despre teribila explozie a unei bombe de dinamită în otel Bristol la Petersburg se anunță ulterior, că bomba a fost destinată chiar Țarului, dar — din fericire pentru Țar — bomba a explodat înainte de vreme. Atentatorul, căzut singur victimă bombe, nu e englez ci anarhist rus.

Maghiarizare de nume. George Barbu sergent de panduri în Balassa-gyarmat și fiul seu minor, luat de suflet, Eugen Barbu, și-au schimbat numele de familie în Bărdos.

Fuga unui fabricant. Șeful unei fabrici de mașini din Budapesta Paul Kotzo jun. a fugit cu nevastă-sa la America, după ce în mod fraudulos a făcut datorii de 200000 coroane. Kotzo jun. moștenise dela tatăl seu fabrica și 1% milioane cor. bani gata. Ducând însă viață luxoasă, a cheltuit toată moștenirea și a făcut și datorii enorme. Când fabrica eră încărcată cu datorii, el a vândut-o și apoi a fugit la America.

Foc și sinucidare. În 13 Martie a. c. Luni seara a izbucnit foc mare lângă comuna Rafna și a ars moara proprietarului Vasa Georgevits. Focul n'a putut fi localizat, deoarece moara eră cam departe de sat, și astfel flăcările au cuprins-o de toate părțile și au mistuit-o până la pământ. Proprietarul Vasa Georgevits văzând focul așa de mare, s'a împușcat și deloc a și murit.

Răscoala țeranilor în Rusia. Țăranii din mai multe districte ale Rusiei au votat o rezoluțiune, prin care pretind împărțirea moșiilor mari, ale familiei regale și ale bisericilor și mănăstirilor. Fiecare să aibă numai atâta pământ, cât poate să-l lucre el însuși. Rezoluțiunea combate apoi energie războiul ruso-iaponez, zicând: «Războiul cu Iaponia e absolut fără folos pentru poporul rusesc. Declarăm de trădători pe ceice au împins Rusia în acest războiu rușinos, denegăm guvernului Țarului orice încredere, pentru că guvernul s'a jucat în mod ușuratic cu sângele și bunăstarea poporului rus. Guvernul a risipit miliarde pentru armată și flotă, dar flota s'a dovedit total incapabilă, iar soldații duc lipsă de hrană și de îmbrăcăminte, și armata duce lipsă de tunuri. Banii poporului n'au fost folosiți pentru folosul lui, ci au fost furati. Războiul a costat deja 150.000 soldați, el a creat sute de mii de văduve și orfani. Fiecare zi a războiului costă 3 milioane ruble și sute de vieți. Datoria statului crește mereu și îngreunează tot mai mult poporul rușin. Pretindem deci terminarea imediată a războiului și încheerea păcii». Pe baza acestei rezoluțiuni revoluționare s'a început răscoala, care s'a manifestat până acum în devastări de moșii, în jafuri, în demolări și în aprinderi. Între altele au fost aprinse și 2 fabrici de zahăr, cari au ars total. La Kursk au fost masacrați 9 proprietari de pământ.

Nouă luptă cu o bandă de revoluționari bulgari. Deunăzi s'a iscat luptă între gendarmi și o bandă de 8 revoluționari bulgari la satul Holeven în apropiere de Monastir (Macedonia). Gendarmii au ucis imediat 4 Bulgari. Ceilalți 4 s'au ascuns într-o casă. Gendarmii au aprins casa și 2 Bulgari au ars scrum. Ceilalți 2 au fost uciși. În decursul luptei gendarmii au pușcat și un locuitor și l-au aruncat în foc.

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea petrecerii arangate de corul vocal bisericesc rom. din Nereu la 20 Faur (5 Martie) 1905, au binevoit a contribui peste taxa de intrare următorii domni: Dr. Nestor Oprean, avocat Săn-Nicolaul-mare 5 cor., Mihai Zomborean, preot Valcani 5 cor., Terențiu Oprean, preot Cenad 2 cor., Ioan Popoviciu, preot Săn-Nicolaul-mare 2 cor., Silviu Bihicean, preot Nereu 1 cor. 80 bani, Stefan Stefan, învățator Izvin 1 cor., Iosif Retzler, notar Nereu 1 cor. 20 bani, Zimmer Péter, proprietar Teremia-mare 80 bani, Eremie Popoviciu, învățator Valcani 1 cor. 40 bani și Rudolf Walaszkiwicz, preot rom.-cat. Nereu 80 bani, pentru ce și pe această cale sincer le mulțămim.

Nereu, la 28 Faur v. 1905.

În numele corului vocal
George Fleșer
cassar.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

«Feriți-vă de otrava sufletească a învățăturilor rele». Discurs popular rostit la adunarea populară a parohienilor Bisericeii sfântului Nicolae din Brașov-Scheiu în 11 Februarie st. n. 1905, de Virgil Onițiu, directorul liceului rom. din Brașov. Brașov, 1905. Tipografia A. Mureșianu.

VARIETĂȚI.

Deputați tineri. Când s'a deschis la 17 Februarie dieta din Budapesta, s'a urcat pe tronul presidial bătrânul Madarász, om de 92 ani, și a pro-

voat pe cei mai tineri deputați să facă serviciile de notari. Șease înși s'au anunțat, 5 erau de 25 ani, 1 de 26 ani. Nu în toate țările pot ajunge băieți tineri în parlament. În Austria trebue să ai 30 ani, ca să poți fi ales deputat și nu de mult a fost nimieit un mandat, fiind alesul prea tinăr. În 1848 însă erau și în Camera imperială din Viena deputați sub 30 ani. În 10 Iulie 1848 erau în camera imperială 6 secretari sub 30 ani. În secolul 19 erau mulți deputați sub 30 ani în dietele diferitelor state. În Anglia renumitul Gladstone a fost ales deputat, când eră abia de 23 ani, iar 2 ani mai târziu a ajuns secretar de stat. Tot în Anglia a fost ales deputat Pitt, un băiat de 22 ani, care la etatea de 24 ani a ajuns la dignitatea de primul lord al tezaurului și cancelar al tezaurului. Fiziologul englez W. R. Thayer zice, că nu există carieră mai sănătoasă, mai favorabilă sănătății, decât cariera parlamentară. El susține, că politicianii ajung etatea medie de 68 ani. Tinerii deputați pot deci spera să ajungă la adânci bătrânețe.

Reguli pentru schimbarea vremii. O ploaie lină înceată, când începe să bată vântul. Dacă ziduri, petri de zidit vechi sunt acoperite, în decursul unui ger aspru, cu brumă, atunci în curând vine vreme umedă, ploaie; tot astfel se întâmplă, când vara aceste corpuri se umezesc, sau — cum zice poporul — asudă. Ploaie vine de sigur, când burueni uscate, ca sânziene de pădure, țeler etc. răspândesc parfum tare, când dealuri îndepărtate se pot vedea clar, când vârful munților după răsăritul soarelui devin întunecoase și neguroase și în văi se formează negură. Sunt însă munții și văile dimineața învelite în negură, care se ridică și risipește deodată cu ridicarea soarelui pe ceriu, e sigur că urmează vreme senină, limpede. Ploi mărunte și line dimineața, nu durează mult; dacă însă lucește soarele tare chiar dimineața, încălzind repede ținutul, atunci nu ne putem aștepta la vreme bună și chiar aceste zile, cari se încep așa frumos, se termină de regulă neplăcut. Vântul de Vest schimbă ploaia în zăpadă, vântul de Ost zăpada în ploaie. Curcubeul, ce apare aproape de amiază, înseamnă ploaie mare, curcubeul de dimineață anunță ploaie ușoară și curcubeul de seara prevestește vreme senină. Dacă iarna animalele sălbatice părăsesc dealurile sau pădurile din înălțimile munților și caută coaste de dealuri la meazăzi sau văi sau se apropie de locuințele omenești, atunci ne putem aștepta la ger mare.

Cursul pieței Lugoj.

Marfa		
	grălia	coroane
Grâu prima calitate	90	18 20
de mijloc	85	17 60
Săcară prima calitate	88	14 60
de mijloc	75	13 80
Orz prima calitate	80	14 60
de mijloc	75	14 —
Ovăs prima calitate	45	14 80
de mijloc	40	13 60
Cucuruz prima calitate	85	16 60
de mijloc	85	16 40
nou	10	— —
Făină 0.	75	30 40
prima	72	29 60
albă	70	28 80
brună	68	28 20
Orez	1	48 —
Gris	80	36 —
Arpăcaș	70	48 —
Mazăre	90	48 —
Linte	85	56 —
Fasole	80	36 —
Mălaiu mărunt	70	36 —
Cartofi	—	12 —
Fân prima calitate	—	9 —
de mijloc	—	8 —
Paie	—	4 —
Stejar	—	6 20
Carbuni de peatră	—	5 50
de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapită	—	96 —
Lumini de stearină	—	1 08
topite	—	— 84
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 20
II.	—	1 12
Unsoare de porc	—	1 60
Sămânță de chimin	—	1 12
Sare, bucăți	—	22 —
Zahăr	—	96 —
Vin	—	80 —
Spirt I.	—	15 —
II.	—	14 —



Bilz Naturheilmittel

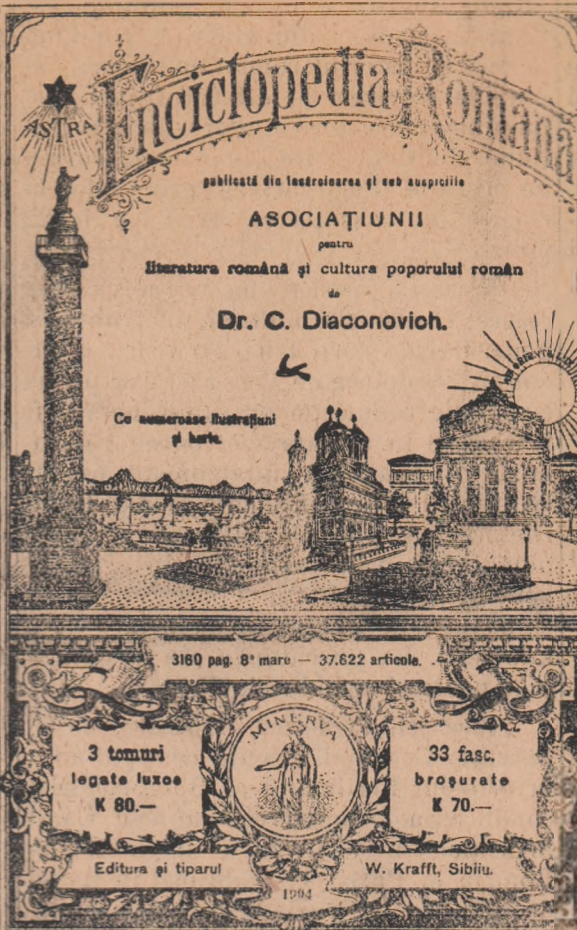
Cel mai excelent sfetnic in toate cazurile de boala pentru casa si familie. Cel mai bun medic de casa, infalibil si practic. Cartea aceasta sa nu lipseasca din nici o familie, in care se cetește ne-nteste.

Prețul opului in editia de 1 volum cor. 19-20 bani. Prețul in editia de 3 volume cor. 30 —

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Reprezentantul general:

Reformschriftsteller
Schmall Viena (Wien) VII 3.

Medalia de aur dela Expositia stiintifica din Bucuresti, 1903.



Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor
probat și aprobat de autoritățile publice
se poate căpăta în cantități mici și mari la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

vis-à-vis de cafenea »Corsoe

Cu 1 Martie 1905 st. v. s'a deschis nou abonament la ziarul „Drapelul“ cu prețul indicat in capul foii.

Numeri singuratici din ziarul „DRAPELUL“ se află de vânzare în librăria Adolf Auspitz.

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caras-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientos din nou amin e on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmpla eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere și a oferit cel mai favorabil, aprobat și efice mijloc contra incendiilor bătuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire dau bucuros deslușiri în localul de vânzare-amințit mai sus.

Un fiu

de preot român cu IV cl. elementare, din casă bună, deplin sănătos și dezvoltat, caută aplicare într-o prăvălie ca ucenic.

Informațiuni dă Redacția.

Nr. Red. (3-3)

COMPOZIȚIUNI MUSICALE de G. Porumbescu

se află de vânzare la REDACȚIA „DRAPELUL“ cu următoarele prețuri:

- Imn de urare, pentru 2 voci și pian . . . 50 bani.
- Hora Prahovei, pentru pian 50 »
- A căgūt o rađă lină, p. 2 voci și pian . . . 50 »
- Fluturăș de noapte, polcă p. pian 50 »
- Frunđă verde mărăgărit, p. voce și pian 50 »
- Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian 50 »
- Fata popii, p. voce și pian 50 »
- Basmă lășene, vals p. pian . . . 1 cor. 50 »
- Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1 » 50 »
- Baladă, pentru violon și pian 1 » 25 »
- O roză vestejită, p. voce și pian 1 » —
- Tupiuș prin năgăruș, polcă p. pian . . . 50 »

La comande prin postă este de a se alătura 10 bani pentru costul postal de bucată.

Comandele sunt a se face direct la Redacția „Drapelul“ — Lugoj.

Red. (x-25)

Cărți și reviste

intrate la redacția ziarului „Drapelul“.

Am primit:

Raze de lună, un frumos volum de novele, schițe și altele, de Vasile E. Moldovan. Tipografia nouă, Oraștie. 1904. Se poate comandă la ziarul »Libertatea« din Oraștie. Prețul 1 cor. 50 bani.

„Lugosana“

instituit de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7-8%, primește depuneri spre fructificare fără anuț cu 4%, cu anuț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x-14.

Direcțiunea.

Edițiunile Despărțământului Lugoj

al

Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

<p>I. Victor Vlad Delamarina. POESII. <i>Bănățenesci. — Intocmiri.</i> Adunate și arangeate de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag. Prețul 30 bani.</p>	<p>II. Bănățeanul. DEPRINDERI PĂGUBITOARE. <i>Sfaturi și învățături.</i> Seria primă. Edițiune îngrijită cu simțământul autorului de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag. Prețul 30 bani.</p>	<p>III. Dr. Athanasie Marienescu. DIALECTUL ROMÂN BĂNAȚIAN. Studiu scris pe baza poeziilor dialecticale ale lui Victor Vlad Delamarina. 1 broșură 8° cu 28 pag. Prețul 15 bani.</p>
--	--	---

La comandele din provincă este a se alătura și porto-ul postal.

Comandele se pot face sau prin redacția ziarului „Drapelul“, sau direct la secretariul Desp. Lugoj: **Dr. Valeriu Branisce.** — Prețul se poate trimite și în mărci postale.